

با قلب خود

در دنیای پرهیاهوی امروزی، هر اندازه که تمدن پیشرفت می کند، به همان اندازه باید بشر خود را برای مبارزه با برخی از پیامدهای تمدن نو که یکی از آنها، افزایش بیماری های قلبی بین افراد جامعه است، مجهز سازد. این تجهیز همانا رعایت اصول بهداشت صحیح قلب و عروق می باشد که فهرست وار به شرح ذیل قابل ذکرند:

سعی نمایید همیشه غذاهای متوازن و سالم مصرف کنید و از مصرف غذاهایی که احتمال فاسد شدنشان می رود، بپرهیزید.

در مصرف غذاهای چرب (به ویژه چربی حیوانی)، پرنده و قندی افراط نکنید.

بهتر است برای صرف سه و عده غذای اصلی (صبحانه، ناهار و شام) ساعات معینی در نظر گرفته شده، در فاصله بین دو و عده غذا، از خوراکی هایی که موجب سلب اشتہامی گردند استفاده نشود. در ضمن به هنگام صرف غذا، آهسته غذا بخورید و خوب بجوید.

مقدمه :

از آن جا که اکثر بیماران قلبی و نیز عده زیادی از افراد سالم، مشتاق کسب اطلاعاتی درباره نحوه مراقبت های بهداشتی از قلب و چگونگی تأثیر عوامل مختلف بر روی آن اند، در این مقاله سعی کرده ایم با زبانی ساده و در عین حال علمی، اهم نکات بهداشتی در زمینه پیشگیری از بیماری های قلبی را بیان کنیم و نیز نکاتی را که به هنگام ابتلا به امراض قلبی - عروقی رعایت آنها ضروری است، یادآور شویم. بدینهی است که فرد سالم با شناخت صحیح از بهداشت قلب، در تقویت آن کوشش خواهد بود و بیماران قلبی نیز خواهند توانست با وجود ضعف مزاجی و نقص جسمانی بی که دارند، با روحیه ای عالی، سختی های زندگی را تحمل کرده، هر چه بیشتر، به طور عادی با جامعه آمیزش داشته باشند، چرا که خوبیختی انسان تابع پافشاری برای شکست ناملایمات و لجاجت در جست و جوی کوچک ترین شادی هاست. موضوع را ابتدا با اصول پیشگیری از بیماری های قلبی که در ارتباط با افراد سالم و تندرست از نظر بیماری های قلبی است، آغاز می کنیم و سپس به ذکر اهم نکات بهداشتی در مورد بیماران قلبی می پردازیم.

وزن خود را در حد معمولی و مناسب نگهدارید.
 وزن زیاد باعث خستگی عضله قلب و از دید میزان کارکرد عروق قلبی می شود. اشخاص چاق مستعد ابتلا به بیماری های فشارخون و دیابت اند و عروق آن ها به سرعت متصلب گردیده، در نتیجه بیماری های عروقی و سکته های قلبی، زودتر به سراغ اشخاص چاق می روند.



از مصرف مشروبات الکلی، سیگار، مواد مخدر و محرک، جدا پرهیز کنید. چرا که مصرف همین سیگار به ظاهر کم خطر، در ایجاد ترومبوزا^۱ دخالت داشته، غلط نظری^۲ لیپیدها را افزایش می دهد و تشکیل آتروم^۳ را تسريع می کند. هم چنین ارتیمی ها^۴ را زیاد می کند که ممکن است باعث مرگ ناگهانی گردد.

سعی کنید در محیط شاد و با نشاط به صرف غذا پردازید و از عصبانیت و اضطراب که موجب کند شدن عمل هضم و ایجاد سوء هاضمه و کاهش قدرت بدنی و کارانی می شود، خودداری کنید.

تا هر گز در تفریحات شبانه و شب زنده داری ها افراط نکنید که جز خستگی جسمی و روحی نتیجه دیگری نخواهد داشت.

سعی کنید خواب و استراحت کافی داشته باشید. مقدار خواب لازم برای هر کس بستگی به سن، میزان فعالیت، سلامت و کنترل اعصاب و هیجانات وی دارد، ولی در هر حال، حداقل ۶ تا ۸ ساعت خواب در هر شبانه روز برای هر فردی لازم و ضروری است تا رفع خستگی کند. در ضمن ثابت شده است که بهترین ساعت برای به خواب رفتن بین ساعت ۱۰ تا ۱۲ شب می باشد.

غذای روزانه هر کس بایستی متناسب با نوع فعالیت و شرایط جسمانی وی تعیین شود و از پرخوری و نیز فقر غذایی، جدا پرهیز گردد.

از مصرف غذاهایی که به تجربه دریافته اید مصرف آن غذاها ناراحتی هایی در شما به وجود می آورد یعنی به اصطلاح عامیانه، آن غذاها به شمانمی سازد، پرهیز کنید.

از مصرف آب آشامیدنی تصفیه نشده و سبزی ها و میوه های نشسته، خودداری کنید.

در مصرف مایعات، به ویژه چای و قهوه افراط نکنید. قهوه محتوی کافئین و چای محتوی تینین است و مصرف زیاد آن ها باعث بروز عوارضی نظیر تپش قلب و بی خوابی نزد انسان می گردد.

□ از مسئولیت‌های چند جانبه دوری کنید و روح و روان خود را بی جهت در اثر فکرهای دور و دراز و تخيلات بیجا خسته ننمایید.

□ حتی الامکان هر مشکلی را حل شده تصور کنید و از شوک و هیجانات آنی که نتیجه آن فقط فرسودگی مغز، خستگی روح و ناتوانی قلب می‌باشد، دوری جوید.

□ از انزواطلیبی، آرمیدن و کم تحرک بودن شدیداً خودداری کنید و پیوسته به زندگی خود، تحرک مثبت و سازنده بدھید.

□ در موقع بیکاری حتی الامکان خود را با انجام کاری سالم مشغول کنید و نگذارید زمان و تراوشت مغز یعنی افکار برشما مستولی گردد.

□ آخر هر هفته استراحت کنید و سالی یک‌ماه نیز فعالیت‌های اجتماعی را کنار گذاشته، به گردش و تفریح پردازید.

□ سعی کنید مسکن خود را در مناطق بی سر و صدا، خلوت و خوش آب و هو انتخاب کنید.

□ از مراقبت‌های پزشکی غافل نباشید و به طور مرتب و کامل تحت معاینات لازم قرار بگیرید.

□ نسبت به امراضی چون دیابت، بیماری‌های کلیوی، بیماری‌های خونروی دهنده، سیفیلیس، روماتیسم، کانون‌های چرکی مثل لوزتین، سینوزیت، دندان‌های چرکی و بیماری‌های عفونی دیگری که به نحوی دستگاه قلب از آن‌ها تأثیر می‌پذیرد، بی توجه نباشید و در صورت بروز سریع‌آنست به مداوای آن‌ها تحت نظر پزشک اقدام کنید.

□ از استراحت کردن بلا فاصله بعد از صرف غذا خودداری کنید و حدود ۲ ساعت بین صرف غذا و خوابیدن، فاصله در نظر بگیرید. در ضمن چنانچه پس از غذا خوردن، پیاده روی، حتی به مقدار کم انجام شود، بر اثر تحرک جدار عروق و گردش بهتر جریان خون، قدرت ته نشینی مواد چربی و سایر مواد متشکله خون، کم‌تر گردیده، از بروز اختلالات قلبی - عروقی به مقدار زیادی کاسته می‌شود.

□ هر روز مناسب با سن خود ورزش کنید. ورزش موجب فراهم شدن بهترین امکانات برای رشد همه جانبه بدن انسان است که دستگاه گردش خون، به نحو بارزی از اثرات مثبت آن برخوردار می‌گردد. ورزش، کل بدن به ویژه دستگاه قلب را آبدیده و تقویت می‌کند و قدرت تحمل و عملکرد مکانیسم‌های تطبیق دهنده را که توسط سیستم مرکزی اعصاب تنظیم می‌شوند، رشد و بهبود می‌بخشد. ناگفته نماند که ورزش سنگین برای سنین بالای ۴۰ سال مجاز نیست و پیاده روی به عنوان بهترین ورزش که نیاز به امکانات مالی و تجهیزات هم ندارد، توصیه می‌گردد. زیرا در اثر حرکت و فعالیت پاها و فعالیت مداوم و آرام بدن، تحرک جدار عروقی تأمین می‌گردد که کمک بزرگی در بهداشت و سلامت قلب می‌باشد. مدت مناسب برای پیاده روی، روزانه نیم تا یک ساعت است. محلی که برای پیاده روی انتخاب می‌گردد، بهتر است صاف و هموار یا با شب مناسب باشد، چرا که پیاده روی در مسیر باد و سر بالایی جایز نیست.

□ از داد و فریاد بیهوده صرف نظر کرده، در مقابل شوک هیجانات، خونسردی خود را حفظ کنید.

بیماری‌های قلبی‌اند که این قبیل افراد نیز در صورت توجه به پاره‌ای نکات بهداشتی قادرند تا حد نسبتاً زیادی همانند افراد سالم، به زندگی عادی خود ادامه دهند. این بخش از مقاله در ارتباط با چنین بیمارانی است.

اکثر بیماران قلبی چنین تصور می‌کنند که ضایعات قلب و رگ‌های خونی هرگز معالجه نمی‌شوند و غیرممکن است که هرگونه نقیصهٔ ماهیچهٔ قلب یا دستگاه دریچه‌ای ترمیم شود و رگ‌های سخت شده بتوانند دوباره کیفیت عادی خود را بازیابند و اصولاً بیماری‌های قلبی غیر قابل درمان‌اند. علم پزشکی از چنین دیدگاه بدینانه‌ای به دور است و کلیهٔ تجارب پزشکی، به ویژه در چند دههٔ اخیر نتایج کاملاً رضایت‌بخش و امیدوار کننده‌ای نشان داده

است. در حال حاضر علاوه بر داروهای بسیار مؤثری که برای مداوای بیماران قلبی در اختیار پزشکان قرار دارد، پیشرفت‌های گسترده در تکنیک‌های جراحی نیز شایستهٔ توجه ویژه‌ای است. امروزه این

امکان وجود دارد که قاب از حرکت ایستاده را با ماساژ ریتمیک یا به کمک ابزار مخصوص دویاره به تپش واداشت، قلب دیگری را به بدن پوند زد و از قلب مصنوعی برای معالجهٔ بیماران بهره جست. بنابراین با مداوای صحیح و رعایت اصول بهداشتی، زندگی بیماران قلبی تقریباً طبیعی شده، گاهی مدت زمانی دراز ادامه خواهد داشت. در این قسمت از مقاله سعی شده است اهم اصول بهداشتی که در زندگی بیماران قلبی باید به کار گرفته شوند، یادآوری گردند. به امید آن که در زندگی این بیماران مؤثر افتند و در رفع ناملایمات زندگی شان چاره‌ساز باشند.

□ در میزان روابط جنسی هرگز افراط نکنید، زیرا افراط در این زمینه، به خصوص در سنین بالا و به ویژه در صورت وجود اختلاف سن بین طرفین، خطر جدی برای سلامت و بهداشت قلب ایجاد می‌کند.

□ از مصرف خودسرانهٔ هر نوع دارو به هنگام احساس ناراحتی‌های قلبی - عروقی جداً خودداری کنید و با مراجعهٔ سریع به پزشک متخصص، معالجه را تابه‌بودی کامل ادامه دهید.



بیماران قلبی و زندگی نشناخت آور

آن‌چه تابه حال بیان شد، یک سلسله اصول و نکات بهداشتی در زمینهٔ پیشگیری از ابتلا به بیماری‌های قلبی - عروقی بود؛ مواردی که رعایت کردن آن‌ها موجب می‌گردد تا انسان اصولاً دچار بیماری‌های قلبی نگردد. ولی متاسفانه در هر جامعه‌ای، گروه کثیری از مردم به دلایل مختلف دچار

اللہڑاہت

نخستین دستور اساسی برای بیماران قلبی، استراحت به موقع و کامل است. بایستی از میهمانی‌های شبانه حتی الامکان پرهیز کرد و به موقع به استراحت پرداخت. در صورت امکان نیز یک تا دو ساعت خواب بعدازظهر بسیار مفید و سودمند خواهد بود. همچنین بایستی سعی کرد عواملی را که مانع خواب راحت است بر طرف نمود. به عنوان مثال، دیر هضم شدن غذای سنگین در شب، خوردن چای در اوایل غروب، صرف آشامیدنی‌ها به مقدار زیاد در شب و خوابیدن دیر وقت، از جمله مواردی‌اند که نظم خواب شبانه و آرامش لازم را بر هم زده، باعث بیخوابی می‌گردند و به این موضوع بایستی توجه داشت.

مشکل‌الملائک

متأسفانه بیماران قلبی زمانی به عیوب منزل خود پی می‌برند که قبل‌اً دچار یک یا چندین حملهٔ قلی شده‌اند. بعضی توجه نمی‌کنند که همین مسکن، سهم بزرگی در ابتلای آن‌ها به بیماری داشته یا حداقل ظهور و بروز بیماری را پیش انداخته است. در این زمینه به طور کلی، نداشتن راه سرپالایی، نداشتن امکانات لازم برای رفت و آمد، نزدیک بودن به فروشگاه‌های اجنبی ضروری و مراکز پزشکی، استفاده از وسایل مدرن، توجه به وضع تهويه، نور، رطوبت و ايمني ساختمان، واقع بودن در خارج از مناطق پرسرو صدا و... از اهم مسایلی است که در انتخاب مسکن مناسب برای بیماران قلبی باید مورد توجه قرار گیرند.

(زیم) تکنائیز

صرف غذا طبق اصول کلی بهداشت قلب، بایستی متعادل باشد و همیشه سفره را در حالی باید ترک کرد که نه



لباس

لباس بیماران قلبی در تابستان باید گشاد و سبک و در زمستان گرم و سبک باشد. جوراب‌های تنگ و چسبان و از جنس نایلون مناسب نبوده، کفش‌ها هم باید به اندازه پا و راحت انتخاب شوند. همچنین استفاده از کلاه مناسب برای جلوگیری از تابش آفتاب به سرو مخصوصاً برای مبتلایان به فشارخون توصیه می‌شود تا از بروز عوارض مغزی در فصول گرم جلوگیری به عمل آید.

ازدواج و آبستنی

مشورت با پزشک معالج قبل از تصمیم‌گیری به ازدواج و آبستنی بیماران قلبی از ضروریات امر است و همه مسایل باید قبل این پیش‌بینی گردد تا بتوان تصمیمات لازم را تحت نظر پزشک، به موقع اتخاذ کرد. مخفی کردن واقعیات و بی‌قیدی ممکن است عواقب ناگواری داشته باشد. در صورت بلامانع بودن ازدواج، بایستی راهنمایی‌های لازم در مورد روابط جنسی از قبیل روش نزدیکی، تعداد دفعات و زمان مناسب آن، با توجه به شرایط جسمانی بیماران قلبی، به آن‌ها ارائه شود تا از بروز برخی اتفاقات ناگوار احتمالی پیشگیری گردد.

فرصت‌های بیکاری

ملال و غم و غصه، عمدتاً از یک‌نوخت بودن زندگی سرچشم می‌گیرد. در حقیقت مبارزه علیه این یک‌نوختی که دشمنی آب‌زیر کاه است و تیشه به ریشه آدم می‌زند، استفاده از فرصت‌های بیکاری می‌باشد. هر کس می‌تواند با امکاناتی که در اختیار دارد و تابع قواعد خاصی نیست، این یک‌نوختی را تغییر دهد، مشروط بر آن که باعث خستگی قلب نگردد.

تلوزیون را می‌توان بهترین یا بدترین سرگرمی‌ها دانست. قبل از گذاشتن

تلوزیون در اتاق بیمار باید انجام کار برای بیماران مطمئن شد که در تماشای آن قلبی نیز مثل هر شخص زیاده‌روی نکند. از تماشای سالم، لازم به نظر می‌رسد، ولی نوع فعالیت‌های فیلم‌های طولانی و دیر وقت و برنامه‌های هیجان‌آور مانند حرفة‌ای در بیماران قلبی مسابقات فوتبال، کشتی کج و بوکس، باید خودداری کرد. کاملاً متفاوت است.

برنامه‌های رادیویی نیز به شرط آن که آرام و متنوع بوده، طولانی نباشد سرگرمی خوبی خواهد بود. به طور کلی اگر بیمار قلبی کتابخانه، خوبی در اختیار نداشته باشد یا علاقه، چندانی به مطالعه در خود احساس نکند، بهترین سرگرمی، استفاده از برنامه‌های رادیو و تلویزیون در حد معقول است.

متناظرات

استفاده از تعطیلات در موقع فراغت، روزبه‌روز اهمیت بیش‌تری پیدا می‌کند. این تمایل تنها برای گردش و استراحت نیست بلکه یک نیاز روانی است که بر اثر تحولات اجتماعی و در فرار از زندگی روزمره و یک‌نوختی احساس

فعالیت‌های ورزشی

به جز موارد استثنایی که پزشک معالج، تمرینات ورزشی خاصی برای بیماران قلبی تجویز می‌نماید، غالب اوقات، بهترین ورزش برای این قبیل از افراد، پیاده‌روی در هوای آزاد و در مناطق مسطح است که باید با توجه به شرایط بیمار، مقدار آن را تعیین کرد.

فعالیت‌های حرفه‌ای

انجام کار برای بیماران قلبی نیز مثل هر شخص سالم، لازم به نظر می‌رسد، زیرا کار و فعالیت جوهر زندگی و عامل آسایش روانی برای هر انسان است و شخصیت اجتماعی او را تضمین می‌کند. با وجود این، نوع فعالیت‌های حرفه‌ای در بیماران قلبی در مقایسه با افراد سالم کاملاً متفاوت است و هر حرفه‌ای که مستلزم تلاش سخت و زیاد بدنش باشد، برای بیماران قلبی اکیداً منوع است. در مورد انواع کارهای مجالز که بیمار قلبی با توجه به نوع و سابقه بیماری می‌تواند انجام دهد، پزشک معالج انواع فعالیت‌های مجالز را اعلام می‌دارد که بهتر است به صورت فهرستی در اختیار بیمار و بستگان وی قرار گیرد. این فهرست ثابت نبوده، تابع وضع بیمار، نوسانات بازار کار و امکانات محلی است. باید سلیقه یا



و افراطی اند. اقوامی که به علت طولانی بودن مدت بیماری، از نظر مالی ناراضی اند و اقوامی که وارد شناخته شده‌اند و بهتر است نارضایی آن‌ها را تعییر و بر ملا نکنیم. پزشک باید همواره از نظر وضع روانی، بیمار و اطرافیانش را شناسایی کند و نکات لازم برای حسن تفاهم هر چه بیش‌تر با بیمار قلبی را به بستگان وی یادآوری کند. بر افراد خانواده نیز لازم است که در غایب پزشک، رفتار معقولانه و صحیحی را نسبت به بیمار در پیش‌بگیرند و از هر گونه برخوردی که موجب کدورت خاطری گردد بپرهیزنند.

این مقاله را بدان امید به پایان می‌بریم که مجموعه مطالب عنوان شده توانسته باشد راهنمایی مناسب برای افراد سالم بوده، در مبتلایان به بیماری‌های قلبی - عروقی نیز بینش جدیدی ایجاد کند تا هر دو گروه به بهره‌گیری هر چه بیش‌تر از موهاب و نعمات زندگی توفیق یابند، و برای کلیه بیماران قلبی، آرزوی شفای عاجل از درگاه حضرت حق داریم.

منابع:

- حلم سرشت، پریوش و دل پشه، اسماعیل؛ بهداشت قلب، انتشارات چهر، تهران ۱۳۶۶.
- حلم سرشت، پریوش و دل پشه، اسماعیل؛ اصول بهداشت فردی، انتشارات چهر، تهران ۱۳۷۴.
- حلم سرشت، پریوش و دل پشه، اسماعیل؛ بهداشت عمومی، انتشارات چهر، تهران ۱۳۸۰.

پژوهش‌ها:

1- SISOBMORHT

- ترومیوز، وجود یا تشکیل لخته خون در داخل عروق است که معمولاً منجر به انسداد رگ‌ها می‌گردد.

2- AMOREHTA

- آتروم، استحالة دیوارهای سرخرگ‌هاست که به پدید آمدن صفحات زرد و سفت لیپوییدی منجر می‌شود.

3- AIMHTYHRRA

- اریتمی، بی نظمی در آهنگ و ضربان قلب است.

می‌شود. با این حال، بیماران قلبی قبل از این که بخواهند به مسافرت بروند بایستی تمام اطلاعات لازم را کسب کنند و به یاد داشته باشند که مسافرت‌های طولانی و بدون پیش‌بینی برای آنان اصلاً مناسب نیست و چه بسا ممکن است با عوارض شدیدتری از تعطیلات خود برگردند. توصیه می‌شود که قبل از مسافرت با پزشک معالج خود تماس بگیرند و مطابق نظریات وی عمل کنند. در ضمن در طول سفر داروهای مصرفی خود را حتماً به همراه داشته باشند و در این مورد هرگز کوتاهی رواندارند.

دستورهای دارویی و مراقبت‌های پیش‌بینی

درمان دارویی و مراقبت‌های پزشکی و بهداشتی در بیماران قلبی از اهم مسائل است. این افراد باید به پزشک معالج خود اعتماد کامل داشته باشند و دستورهای دارویی وی را به دقت انجام دهند. نکته قابل تذکر در مورد بیماران قلبی این است که از مصرف خودسرانه هر نوع دارو به هنگام احساس ناراحتی باید اکیداً خودداری کنند و در اسرع وقت به پزشک معالج خود مراجعه نمایند تا تحت نظر وی مداوا گرددند.

محیط فانه‌ادگی

می‌توان گفت که معاشرت با خانواده بهترین یا بدترین چیزها برای بیماران قلبی است، زیرا علاوه بر خانواده‌های صمیمی که قادرند بیمار را از تشویق، حسن تفاهم و محبت برخوردار کنند و تحت مراقبت دقیقی برای پیشرفت بهبود بیماری و معالجات قرار دهند، متأسفانه خانواده‌هایی هستند که به علت بی‌خبری از خلق و خوبی خود موجب دلسردی می‌شوند؛ بستگانی که از آرامش لازم برخوردار نیستند. اقوامی ناآگاه که نمی‌توان به کمک و مواظبت آن‌ها متکی شد. خانواده‌هایی که از نظر تظاهرات شدید به دوستی، تندرو



برگه در خواست اشتراک

شماره مسلسل :

«امام سجاد علیه السلام»
پروردگار، مرا یاری کن تا فرزندم را خوب تربیت کنم.

نام و نام خانوادگی :

شغل :

شماره اشتراک قبلی :

* قبل از مشترک این نشریه : بوده‌ام نبوده‌ام

لطفاً نشانی کامل خود را مرقوم نمایید: استان:

شهرستان : تلفن :

کد پستی : تلفن :

لطفاً مبلغ ۲۴۷۵۰ ریال برای اشتراک یک ساله نشریه، در یکی از شعب بانک صادرات ایران به حساب شماره ۸۰۴ بانک صادرات ایران شعبه شماره ۱۰۴۲ خیابان فلسطین به نام انجمن اولیا و مربیان - مجله پیوند واریز نموده، اصل فیش را همراه این برگه به نشانی تهران - خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، پلاک ۷۴ - دفتر نشریه پیوند یا صندوق پستی ۱۶۳۷-۱۳۱۸۵ فرمایید.

تلفن دفتر نشریه: ۰۹۵۷۹ ۶۴۰ ۲۶۲۱

* در صورت تغییر نشانی، سریعاً دفتر مجله را مطلع فرمایید.

* لطفاً فتوکپی فیش بانکی را تا پایان اشتراک یک ساله نزد خود نگاه دارید.

لطرخواهی از خواستگان محترم مجله پیوند

خواننده گرامی و یار صمیمی مجله پیوند

مسئلولان و دست دار کاران این مجله در پی آن اند که با بهره گیری از دیدگاهها و پیشنهادهای شما همواره در مسیر بهبود کیفیت مجله از لحاظ محتوا و شکل ظاهری کام بردارند. این روش خواهشمند نیست با تکمیل و ارسال پرسش نامه زیر مار در این امر مهم یاری فرمایید.

مشخصهای فرد تحکیم حننه:

جنس: زن مرد سن: سال مجرد متاهل

میزان تحصیلات: متوسط شهر روستا

۱- از چه زمانی مجله پیوند را مطالعه می کنید؟

۲- چگونه با مجله پیوند آشنا شدید؟ موارد دیگر: از طریق مدرسه از طریق دوستان

۳- این مجله چگونه در دسترس شما قرار می گیرد؟ موارد دیگر: از طریق اشتراک از طریق مدرسه فرزندان

۴- آیا علاوه بر شما فرد دیگری هم مجله شخصی شما را مطالعه می کند؟ بله خیر جند نفر

۵- چه حجمی از مطالب مجله را مطالعه می فرمایید؟ سهچهارم مطالب همه مطالب نیمی از مطالب

۶- نظر شما درباره سطح علمی مجله چیست؟ مناسب و روان ساده و روان بیچیله و دیر فهم

۷- نظر شما درباره تعداد صفحات مجله چیست؟ کافی و مناسب است زیاد است

۸- آیا از قطع و اندازه فعلی مجله، تحویله صفحه بندي، طراحی روی جلد، انتخاب عکسها و طرحها رضایت دارید؟

بله خیر پیشنهاد شما در این زمینه چیست؟

۹- آیا از تحویله اشتراک و توزیع مجله راضی هستید؟ بله خیر پیشنهاد شما در این زمینه چیست؟

۱۰- آیا با تقسیم مطالب مجله به دو بخش ویژه اولیا و مریبان موافق اید؟ بله خیر

۱۱- آیا مایل اید درباره مشکلات خانواده ها، روش های تربیتی فرزندان در سایر کشورها مطالبی در مجله چاپ شود؟ بله خیر

۱۲- آیا انعکاس مسائل روز (در چهارچوب خانواده و آموزش و پرورش فرزندان) در مجله ضرورت دارد؟ بله خیر

۱۳- محتوای فعلی مجله پیوند تا چه اندازه در حل مشکلات تربیتی فرزندان و دانش آموزان مؤثر است؟

بسیار کم کم زیاد بسیار زیاد

۱۴- کدام یک از مطالب مجله را بیش از سایر مطالب مطالعه می کنید؟ لطفاً به ترتیب اهمیت سه مورد را نام ببرید.

۱۵- جای چه مطالبی را در مجله خالی می بینید؟ لطفاً به ترتیب اهمیت سه مورد را نام ببرید.

۱۶- در چه زمینه هایی می توانید با مجله پیوند همکاری کنید؟ در صورت تمایل شماره تلفن خود را مرقوم فرمایید.

۱۷- لطفاً هر گونه نظر و پیشنهاد دیگری برای بهبود مجله پیوند دارید، مرقوم فرمایید.

۱۸- در صورت تمایل نام و نام خانوادگی خود را بنویسید.